

TILDELINGSBREV 2011
FOR
KLIMA- OG FORURENSNINGSDIREKTORATET

Innholdsfortegnelse

1.	INNLEDNING.....	3
2.	STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL.....	3
2.1	Miljømyndighetenes overordnede strategier og prioriteringer	3
3.	KRAV TIL KLIMA- OG FORURENSNINGSДИРЕКТОРАТЕТ UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDET.....	8
3.1	Resultatområde 1: Naturmangfold og friluftsliv	9
3.2	Resultatområde 3: Vannforurensning, miljøgifter og avfall.....	11
3.3	Resultatområde 4: Luftforurensning og klima.....	18
3.4	Resultatområde 5: Internasjonalt samarbeid og miljø i nord- og polarområdene	25
3.5	Resultatområde 6: Planlegging for en bærekraftig utvikling	29
3.6	Resultatområde 7: Andre virkemidler	31
	15. mars.....	36
4.	BUDSJETT OG FULLMAKTER	39
4.1	Tildeling og budsjettforutsetninger	39
4.2	Tildeling fra andre kapitler og poster	42
4.3	Delegering av budsjettmessige fullmakter	45
5.	STYRINGSKALENDER	45
5.1	Rapportering	45
6.	OVERSIKT OVER VEDLEGGENE	46

1. INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2010-2011), Stortingets innstilling og vedtak. Tildelingsbrevet gir de økonomiske rammene for 2011 og en nærmere beskrivelse av de oppgaver departementet spesielt ønsker å framheve, nye oppgaver, samt konkrete oppdrag som etaten skal prioritere. Vi viser også til faste, løpende oppgaver, og understreker at de hovedområder og krav som er omtalt i tildelingsbrevet ikke er uttømmende for etaten. Etaten har i tillegg omfattende funksjoner/oppgaver som også skal utføres med god kvalitet.

2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL

2.1 Miljømyndighetenes overordnede strategier og prioriteringer

Miljøpolitikken er basert på prioriteringene i Prop. 1 S (2010-2011) og regjeringens politiske plattform. Prioriteringene er gjengitt i innledningskapitlet i budsjettproposisjonen.

For å nå de nasjonale og de internasjonale miljømålene må miljøpolitikken i større grad bli en del av andre departementers prioriteringer. Miljøverndepartementets rolle som pådriver i det sektorovergripende arbeidet skal prioriteres høyt i 2011. En offensiv miljøpolitikk er også avhengig av vår evne til å formidle kunnskap og skape engasjement og forståelse for saksområdet i befolkningen. I tiden framover skal vi derfor legge sterk vekt på hvordan vi kan gjøre miljøpolitikken mer relevant, aktuell og forståelig for folk flest. Samtidig skal vi forsterke og samordne innsatsen overfor kommunene når det gjelder deres rolle som myndighetsutøver på plan- og miljøområdet. Som ledd i dette skal det etableres en ny nettbasert veiledning for kommunene på hele plan- og miljøområdet, se nærmere omtale under resultatområde 7. Målet med nettportalen er å gjøre det enklere for kommunene å utøve myndighet de er tillagt etter plan- og miljølovgivningen. Vi skal også legge større vekt på å kommunisere bedre og mer effektivt med særlig følgende målgrupper:

- den del av befolkningen som har en interessert og åpen holdning til saksområdet,
- barn, ungdom og skolesektoren
- næringslivet
- kommunene

Arbeidet med miljødata og oppdatering av ”Miljøstatus Norge” skal intensiveres.

Det skal legges stor vekt på informasjons- og kompetanseoppbygging i departementet og etatene. Miljøforvaltningen skal fremstå som en attraktiv arbeidsplass med utfordrende og interessante oppgaver og store muligheter for egenutvikling.

De viktigste langsiktige miljøutfordringene med både nasjonalt og internasjonalt fokus er knyttet til klima, ivaretagelse av naturens mangfold, bærekraftig arealbruk og

reduksjon i miljøgifter. På klima og naturmangfold er det behov for betydelige ressurser og stor grad av fleksibilitet avhengig av framdriften i arbeidet. Det er viktig at disse to områdene blir sett i sammenheng, og at vi kommer med forslag til hvordan vi kan løse utfordringer og mulige dilemmaer vi vil stå overfor.

I 2011 skal det særlig legges vekt på følgende:

- Synliggjøre og markedsføre miljøspørsmål i sammenheng med økningen i miljøbudsjettet. En styrket satsing på formidling bør skje innenfor de enkelte resultatområdene.
- Styrke rollen vår i klimapolitikken. Det skal legges fram en ny stortingsmelding med vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler høsten 2011. I 2011 vil oppfølging av den offentlige utredningen om samfunnets sårbarhet og behov for tilpasning til klimaendringene også være sentral.
- Ivareta og ha et spesielt fokus på oppgaver i nordområdene og i polare områder. Vi skal styrke miljøforvaltningen på Svalbard. Det skal legges til rette for økt kunnskap om klima og miljø, som grunnlag for forvaltning, klimatilpasning og samfunnsplanlegging i nord.
- Samordne og styrke innsatsen med hovedfokus på å hjelpe kommunene der de har ansvar innenfor Miljøverndepartementets områder. Arbeidet baseres på kartlegging/oppdatering av kommunenes basisoppgaver på plan- og miljøområder.
- Følge opp og implementere nye globale mål for bevaring av naturmangfold som ble vedtatt på partsmøtet for FN's konvensjon om biologisk mangfold høsten 2010.
- Sikre at naturmangfoldet er en høyt prioritert oppgave i 2011. Arbeidet med å operasjonalisere og sørge for aktiv bruk av naturmangfoldloven i miljøforvaltningen, i andre sektorer og i kommunene skal pågå for fullt i 2011. Det er viktig å bedre kunnskapsgrunnlaget, blant annet gjennom bedre overvåking og kartlegging.
- Det er en prioritert oppgave å kommunisere verdien av naturmangfoldet mot ulike målgrupper og sørge for økt fokus på og forståelse for nødvendigheten av å ta vare på naturmangfoldet blant folk generelt.
- Innsatsen for å sikre truede arter skal økes. Arbeidet med prioriterte arter etter naturmangfoldloven skal styrkes i 2011. Vi skal legge fram forslag til nye bestandsmål for ulv og bjørn for Stortinget, og innsatsen for å ta vare på villaksen skal økes, blant annet gjennom å bruke naturmangfoldloven til å utarbeide grenseverdier for påvirkingsfaktorer som lakselus og rømt oppdrettslaks.
- For å sikre naturmangfoldet i våre verneområder, vil innsatsen knyttet til forvaltning og skjøtsel og overvåking av utvalgte verneområder bli prioritert. Et viktig element i dette arbeidet er implementering av den nye ordningen for lokal forvaltning av verneområder, blant annet med ansettelse av nasjonalparkforvaltere. Hovedfokuset i arbeidet med nytt vern vil være skogvern og gjennomføring av marin verneplan.

- Arbeidet med å ivareta truede naturtyper gjennom ordningen med utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven skal styrkes i 2011.
- Vannforvaltningen skal styrkes. Blant annet skal vedtatte vannforvaltningsplaner for utvalgte vannområder følges opp, samtidig som arbeidet med landsdekkende vannforvaltningsplaner gjennomføres slik at alt ferskvann og kystvann i Norge kan dekkes av slike planer innen 2015.
- Arbeidet med helhetlige forvaltningsplaner for havområdene skal videreføres, herunder revisjon av forvaltningsplanen for Barentshavet-Lofoten. Det er viktig å framskaffe et godt faglig grunnlag for en forvaltningsplan for Nordsjøen.
- Tiltak for å hindre negative effekter av fremmede, skadelige organismer, og tiltak for å bedre kunnskapsgrunnlaget, herunder arbeide for et tilstrekkelig faglig grunnlag for å balansere klima- og naturmangfoldtiltak skal prioriteres.
- Innenfor friluftsliv skal arbeidet med å utvikle en nasjonal handlingsplan for friluftsområder i Norge ha høy prioritet.
- Styrke arbeidet for å redusere utslipp av miljøgifter og følge opp Miljøgiftsutvalgets innstilling, slik at målet om å stanse alle utslipp av miljøgifter innen 2020 kan nås. Arbeid for bedre regulering av nanomaterialer skal også prioriteres. Arbeidet med opprydding i forurenset jord og i sjøbunn har høy prioritet.
- Sørge for en effektiv gjennomføring av nytt regelverk for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall og bidra til å redusere risikoen for radioaktiv forurensning av norske områder fra kilder i utlandet.
- Medvirke til en aktiv miljøpolitikk i EU og regelverksutvikling i EU/EØS.
- Forvalte og ta vare på et mangfold av kulturminner og kulturmiljø som bruksressurser, og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping. Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljø skal tas vare på i et langsiktig perspektiv. Tapet av kulturminner skal minimaliseres innen 2020. Arbeidet med å sikre god kartlegging, overvåking og rapportering om utvikling og tilstand på fredete og verneverdige bygninger skal prioriteres. Det skal sikres gode styringsdata gjennom kunnskapsløftet for å kunne målrette bruk av virkemidler og iverksette eventuelle tiltak for å nå de nasjonale målene. Arbeidet med å styrke den regionale kulturminneforvaltningen skal videreføres i 2011.

Bevaringsprogrammene, med økt satsing på bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle kulturminner, verdensarv og samiske kulturminner, blir spesielt viktig i 2011. Det samme gjelder å sammenfatte og formidle erfaringer og resultater fra programmet. Det skal settes et økt fokus på gode rammevilkår for eiere av fredete bygg, blant annet når det gjelder tiltak som sikrer eierne forutsigbarhet i forhold til løpende vedlikehold.

- Følge opp og aktivt arbeide for at planleggingen etter ny plan- og bygningslov (PBL) blir et bedre redskap for utviklingen av samfunnet, og sikre at bærekraftperspektivet ligger til grunn for planleggingen. Det skal legges vekt på mer helhetlig satsing for miljøvennlig transport og en ytterligere samordning av

areal- og transportpolitikken i by- og tettstedsområdene. Plan- og bygningsloven skal brukes aktivt for å redusere utslippene av klimagasser fra transport- og energisektoren.

- Strandsonen langs sjø og vassdrag, fjellområdene, bymarker og grøntareal i byene skal ha spesiell oppmerksomhet i arealpolitikken. Det skal være fokus på tiltak som kan styrke plan- og miljøkompetansen på kommune- og fylkesnivå. Delta aktivt i arbeidet med å videreutvikleprogrammet "Fremtidens byer" hvor det skal sikres gode koblinger til Klimaløftet og det kommunale arbeidet.
- Delta aktivt i arbeidet med å videreutvikle arbeidet med felles elektroniske kartgrunnlag og følge opp ny geodatalov. Norge Digitalt arbeidet skal sees i sammenheng med videreutviklingen av areal- og miljødata.
- Hele miljøvernforvaltningen skal slutte opp om målsettinger, strategier og tiltak for nasjonal samordning av miljødata og legge inn nødvendig kompetanse og ressurser. Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) er koordinerende sekretariat for dette arbeidet. Kravene til levering av data er økende. Dette gjelder både stedfestet informasjon i tråd med bestemmelsene i INSPIRE og Geodataloven, rapporteringskrav i EUs rammedirektiver, formidling via Miljøstatus.no og for fagsystemene. Kartverkets spisskompetanse og driftsmiljø for forvaltning, administrasjon og formidling av geografiske miljødata er en viktig ressurs i dette arbeidet. Kartverket må derfor utvikle og tilpasse sine tjenester til å møte behovene i de andre miljødirektoratene. Mulighetene for å oppnå gevinster skal demonstreres gjennom et eget pilotprosjekt.

Miljøstatus skal være foretrukket kilde til kunnskap om miljøtilstand - og utvikling. I 2011 skal det legges særlig vekt på å øke bruken av miljøstatus hos prioriterte målgrupper (skoleelever, lærere, journalister og offentlig forvaltning). Alle etater skal oppdatere og videreutvikle Miljøstatus på sine områder og vise til Miljøstatus som faktagrunnlag, blant annet i kontakt med media.

- Forskning og overvåking skal følges aktivt opp med tilstrekkelige ressurser slik at vi får den kunnskapen som vi har mest bruk for og utnytter den på en effektiv og konstruktiv måte. Oppdatert "Katalog over miljøvernforvaltningens forskningsbehov 2010-2014" skal brukes konstruktivt og tidsnok i arbeidet med å spisse problemstillingene/kunnskapsbehovene. Arbeidet skal også være basis for satsinger fremover hvor tverrfaglighet skal inkluderes der det er naturlig. Det må være god dialog mellom avdelinger og etater og institutter ved vurdering av våre forskningsbehov, Det skal legges stor vekt på at resultatene fra forskningen blir brukt på en hensiktsmessig og forståelig måte.
- Statens kartverk er nasjonal geodatakoordinator, og skal sørge for samarbeid om deling av geodata mellom offentlige etater. Kommersiell formidling av digitale data til forhandlere, tjenestetilbydere og andre brukere skal skje i samsvar med offentlighetsloven. Det medfører at alle kvalifiserte formidlere av data skal likebehandles. Statens kartverk skal med sin tekniske kompetanse bidra til at plan- og bygningslovens intensjon for kommunale planregistre oppfylles. Statens kartverk

skal arbeide for å få i gang en nødvendig oppgradering av observatoriet i Ny-Ålesund.

- Helhetlig kommunikasjonspolicy for miljøforvaltningen er på plass, og det legges vekt på effektiv samhandling mellom Miljøverndepartementet og etatene. For øvrig skal det arbeides mer med miljømobilisering og kommunikasjon rettet mot flere målgrupper og for å få miljø ut og nærmere folket gjennom et prosjekt som blant annet vil berøre kommunikasjon rundt naturmangfold, Framtidens byer og Norge Digitalt og videreutviklingen av miljø- og arealdata, jf. kulepunktene foran. Departementet kommer nærmere tilbake til dette.... Bruken av visuelle virkemidler som bilder/illustrasjoner er meget viktig i formidlingen av miljøpolitikken. Det skal være fokus på fotoweber og etatenes innspill til databasen. Hva saken gjelder skal dokumenteres visuelt i saksprosesser, og bilder og kart skal følge saksgangen. Klimaløftet skal gjennom sine tiltak og sitt informasjonsarbeid engasjere og mobilisere bredt i folket og blant bedrifter. Skoler og unge voksne er fortsatt en prioritert målgruppe. Informasjon ovenfor forbrukere om miljøfarlige produkter og kjemikalier skal settes høyere på dagsorden. Prosjektet "den naturlige skolesekken" skal videreføres i utvalgte kommuner.
- Styringsdialogen skal følge prinsippene i etatsstyringsheftet. Hovedansvarlig fagavdeling i Miljøverndepartementet skal løpende følge opp etatenes forbedringspunkter iht. økonomiregelverket. Oppgaver som ikke får plass innenfor tilgjengelig ressursramme skal konkretiseres og avklares gjennom styringsprosessen.
- De overordnede risikoanalysene som er gjennomført skal følges opp med krav og tiltak i 2011. Konkretiseringer avklares i styringsprosessen. Beredskapsarbeidet skal være en løpende prioritert oppgave.

Risikoanalyser

Nye overordnede risikoanalyser skal gjennomføres på følgende mål i 2011:

Delmål 5.3.1.2: Bevaring av natur- og kulturminneverdiene i Antarktis og kontinentet som et viktig referanseområde for miljøforskning.

Nasjonalt mål 2.5: Et representativt utvalg automatisk fredede arkeologiske kulturminner skal være sikret innen 2020.

Delmål 4.3.1.6: Døgnmiddelkonsentrasjonen av svevestøv skal ikke overstige 50 milligram/m³ mer enn 7 dager pr. år.

Delmål 6.1.1.1: Plan- og bygningsloven skal brukes som virkemiddel for reduserte utslipp og tilpassing til klimakonsekvenser, knyttet til blant annet areal-, energi- og transporttiltak

3. KRAV TIL KLIMA- OG FORURENSNINGSDIREKTORATET UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDET

Klima- og forurensningsdirektoratets hovedfunksjoner

I tillegg til å følge opp de overordnede prioriteringene og særlig viktige resultatkrav og oppdrag på resultatområdene har Klima- og forurensningsdirektoratet omfattende funksjoner/oppgaver som skal utføres med god kvalitet (se vedlegg om faste løpende oppgaver).

Navnebyttet i 2010 er en anerkjennelse av direktoratets innsats på klimaområdet og signaliserer en forventning om økt innsats på området framover. Klimapolitikken trenger en solid faglig samordner av de sektorvise fagmiljøene på direktoratsnivå også i årene framover, jmfør Klimakur 2020.

På alle resultatområder og underområder har Klima- og forurensningsdirektoratet ansvar for å:

- Ha oversikt over miljøets tilstand og utvikling, herunder sørge for nødvendig overvåking innenfor de ressursrammer som stilles til disposisjon, sørge for nødvendig rapportering til ulike internasjonale fora, rapportere til departementet om utviklingen og si fra dersom utviklingen gir grunn til bekymring.
- Formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon til allmennheten gjennom ulike kanaler.
- Drive myndighetsutøvelse innenfor rammen av de regler som er delegert til Klima- og forurensningsdirektoratet etter forurensningsloven, klimavoteloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter.
- Drive risikobasert tilsyn.
- Stå for styring og veiledning av forurensningsarbeidet hos fylkesmannen.
- Ha oversikt over ulike sektors bidrag til miljøproblemene, synliggjøre de vesentlige miljøutfordringene og samarbeid med sektormyndighetene på ulike områder for å bidra til miljøvennlige løsninger.
- Gi Miljøverndepartementet vurderinger av utviklingen i miljøet, analysere og gi råd om utvikling av tiltak og virkemidler som kan bidra til bedret resultatoppnåelse.
- Delta i diverse internasjonale prosesser og arbeidsgrupper.
- Ivareta hensynet til naturmangfold i klima- og forurensningspolitikken i nært samarbeid med Direktoratet for Naturforvaltning.

3.1 Resultatområde 1: Naturmangfold og friluftsliv

Forurensning utgjør en hovedtrussel mot bevaring av naturens mangfold. Klima- og forurensningsdirektoratet skal sikre at hensynet til bevaring av naturmangfold blir synliggjort og ivaretatt i arbeidet med å bekjempe forurensning, og skal legge naturmangfoldlovens kapittel 2 (mål og prinsipper) til grunn i alle beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Direktoratet er en viktig aktør i arbeidet med å etablere en forvaltning basert på økosystemtilnærming, ikke minst i våre hav-, kyst- og ferskvannsområder.

Underområde 1: Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Delmål 1.1.1.1. Tilstanden i alle økosystemer skal være fra god til svært god, jf. Naturindeks for Norge.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med en handlingsplan for korallrev, korallskog og svampsamfunn i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning og i henhold til nærmere avklaringer.
- Være hovedkontakt for og bistå Miljøverndepartementet i spørsmål knyttet til havforsuring og klimaendringer i sjø og ferskvann (miljøstatus, prognoser, miljøeffekter, kunnskapsoppbygging), herunder ha oversikt over nasjonal og internasjonal kunnskapsproduksjon og kunnskapsbehov.
- Styrke miljøovervåking etter vannforskriften.
- Bistå Miljøverndepartementet i vurderingen av behovet for tillatelser etter forurensningsloven i vannkraftssaker, samt gi anbefalinger om tillatelser i slike saker.
- Følge opp miljøforvaltningens tiltak i vedtatte vannforvaltningsplaner innenfor eget ansvarsområde og herunder vurdere om det i noen tilfeller er nødvendig å gjøre om eller endre gitte forurensningstillatelser. Klima- og forurensningsdirektoratet har også et overordnet ansvar for at Fylkesmannen som forurensningsmyndighet følger opp vannforskriften og vannforvaltningsplanene.
- I nært samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning bidra til vannregionmyndighetens arbeid med oppstart av utarbeiding av nye vannforvaltningsplaner og veiledningsmateriale i forbindelse med dette.
- Lede og koordinere arbeidet under OSPARs komiteer for miljøgifter og eutrofi (HASEC) og offshore olje- og gassvirksomhet (OIC) med underliggende

arbeidsgrupper og korrepondansegrupper, herunder lede OSPARs arbeid knyttet til offshoreaktivitet under ekstreme forhold. Bidra inn i OSPARs strategiske arbeid blant annet i ny koordineringsgruppe etter behov.

- Bidra med faglige innspill og norske erfaringer i relevante arbeidsgrupper i EUs og OSPARs arbeid med gjennomføring av EUs havstrategidirektiv.
- Ledet faggruppens arbeid med det faglige grunnlaget for forvaltningsplanen for Nordsjøen – Skagerrak (2013).
- Bistå departementet i arbeidet med oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten.

Delmål 1.1.1.5 God økologisk tilstand skal gjenopprettes i egnede forekomster av verdifulle naturtyper eller økologisk funksjonsområder

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning arbeide videre med tiltakene for å gjenoppbygge sukkertaren som er foreslått av arbeidsgruppen for sukkertare. Konkretisering av oppdrag basert på anbefalingene i rapporten vil bli sendt i eget oppdragsbrev. I mellomtiden skal Klima- og forurensningsdirektoratet støtte opp under arbeidet i ekspertgruppen for utredning av eutrofisituasjonen i Hardangerfjorden og Boknafjorden.

Oppdragsliste 2011

Resultat-område 1	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 1	I samarbeid med departementet avklare samarbeidsformene med de øvrige nordsjølandene for utarbeidingen av forvaltningsplanen for Nordsjøen – Skagerrak.	Sommeren 2011.
Underområde 1	Gi innspill til Direktoratet for naturforvaltning i arbeidet med endringer i vannforskriften.	Nærmere framdriftsplan fastsettes av Miljøverndepartementet.
Underområde 1	I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning og Statens kartverk utvikle kartapplikasjoner for nettbasert formidling av arbeidet med de marine forvaltningsplanene.	Høsten 2011.

Underområde 1	Bistå MD med å vurdere administrative og økonomiske konsekvenser av EUs regelverk for å hindre import av ulovlig hugget tømmer og tømmerprodukter (995/2010/EU).	MD vil spesifisere oppdraget i et eget brev.

3.2 Resultatområde 3: Vannforurensning, miljøgifter og avfall

Resultatområdet omfatter følgende underområder:

1. Overgjødning og nedslamming
2. Oljeforurensning
3. Miljøgifter og radioaktiv forurensning
4. Avfall og gjenvinning

Underområde 1: Overgjødning og nedslamming

De to nasjonale resultatmålene for overgjødning og nedslamming i Prop. 1 S (2010-2011) bygger på målsetningene i vannforvaltningsforskriften. Målene krever gjennomføring av en rekke nye tiltak for å redusere tilførselene av næringssalter og partikler til ferskvann og marine områder.

Nasjonale mål:

3.1.1 De nasjonale tilførselene av næringssalt og partikler til ferskvann og marine områder som er preget av overgjødning eller nedslamming skal reduseres til et nivå som sikrer god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021.

3.1.2 Ingen vannforekomster skal nedklassifiseres (bli dårligere) som følge av økt tilførsel av næringssalt eller partikler i tråd med kravene i vannforvaltningsforskriften.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Delta i det tverrfaglige utvalgsarbeidet under Fiskeri- og kystdepartementet for å få fram et omforent faglig grunnlag for lokalisering av oppdrettsanlegg med tilhørende kriterier.
- Bedre kunnskapsgrunnlaget om effekter av tilførsel av næringsstoffer fra akvakultur i kystsonen, herunder å iverksette undersøkelser av økosystemeffekter fra utslipp av næringssalter og delta i ekspertgruppe om Hardangerfjorden.
- Følge opp bruken av forurensningsloven, og bidra i en prosess for evt. endringer i

loven særlig med tanke på landbruksvirksomhet.

- I nært samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning, konkretisere pådriverrollen overfor landbrukssektoren, herunder følge opp Statens landbruksforvaltning (SLF) sitt arbeid med Regionale planer for miljøtiltak i landbruket og vannforvaltningsplaner.

Underområde 2: Oljeforurensning:

Nasjonale mål:

3.2.1. Operasjonelle utslipp av olje skal ikke føre til helse- eller miljøskade eller medvirke til økning i bakgrunnsnivåene av olje eller andre miljøfarlige stoffer over tid.

3.2.2. Risikoen for helse- eller miljøskade som følge av akutt forurensning skal holdes på et lavt nivå og skal kontinuerlig søkes ytterligere redusert. Dette skal også være styrende for virksomhet som medfører fare for akutt forurensning.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Delta i arbeidet knyttet til oppfølgingen av ulykken på Deepwater Horizon i Mexicogulften, nasjonalt, i EU og i OSPAR (i OSPAR- lede dette arbeidet, jf. omtale under resultatområde 3).
- Styrke og videreutvikle arbeidet med miljørisiko og beredskap mot akutt forurensning.
- Bidra med miljøfaglige innspill til Olje- og energidepartementets petroleumsmelding, herunder evaluering av ordningen med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO-ordningen) på norsk sokkel.

Oppdragsliste 2011

Resultat-område 3	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 1	Gjennomføre høringen og ferdigstille utkast til endring i forurensningsforskriften og akvakulturforskriften (etter nærmere avklaring) om nyetablering og drift av akvakulturanlegg.	Angis senere

Underområde 1	På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget å vurdere om det er behov for strengere utslippskrav til akvakulturvirksomhet, herunder nye teknologikrav.	Angis senere
Underområde 1	Klima- og forurensningsdirektoratet og Direktoratet for naturforvaltning skal opprette en arbeidsgruppe for å vurdere et systematisk nærmere samarbeid når det gjelder akvakulturarbeidet. Forslag fra direktoratene skal sendes til Miljøverndepartementet før sommeren.	1. juli 2011
Underområde 2	Foreta en helhetlig vurdering av alternative teknologiske muligheter for håndtering av borekaks i sårbare områder.	Angis senere

Underområde 3: Miljøgifter og radioaktiv forurensning

Underområdet omfatter arbeidet med å forebygge og redusere bruk, utslipp og spredning av miljøgifter og andre helse- og miljøfarlige kjemikalier til jord, luft og vann nasjonalt. Området omfatter dessuten internasjonalt arbeid med kjemikalier. Kjemikalier som bryter ned ozon, drivhusgasser og enkelte andre kjemikalier som medfører grenseoverskridende og lokale luftforurensninger er dekket under resultatområde 4: Luftforurensning og klima. Dette underområdet omfatter også arbeidet med å forebygge og redusere utslipp og risiko for framtidige ulykker som kan medføre radioaktiv forurensning av naturmiljøet.

Nasjonale mål:

3.3.1. Utslipp av prioriterte miljøgifter skal stanses eller reduseres vesentlig innen 2010.

3.3.2. Utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø skal kontinuerlig reduseres med det målet å stanse utslippene innen 2020.

3.3.3. Risiko for at utslipp og bruk av kjemikalier er årsak til skade på helse og miljø skal minimeres.

3.3.4. Spredning av miljøgifter fra forurenset grunn skal stanses eller reduseres vesentlig. Spredning av andre helse- eller miljøfarlige kjemikalier skal reduseres på bakgrunn av en konkret risikovurdering.

3.3.5. Sedimenter (bunnmasser i sjø) som er forurenset med helse- eller miljøfarlige kjemikalier, skal ikke medføre fare for alvorlige forurensningsproblemer.

Delmål 3.3.2.1 Identifisere nye miljøgifter og arbeide for at utslippene blir redusert eller stanset gjennom arbeid nasjonalt og internasjonalt

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bidra i utviklingen av politikk og regelverk på kjemikalieområdet, blant annet i forhold til nanomaterialer og for å nå 2020-målet på miljøgifter.
- Bidra i arbeidet med utvikling og gjennomføring av EØS/EU-regelverk på kjemikalieområdet, herunder utarbeidelse av annex XV dossiers for stoffer/regelverk om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), CLH-dossiers i tilknytning til regelverk om klassifisering og merking (CLP), og oppfølging av revisjonene i regelverk for farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter (RoHS) og biocider.
- Følge opp ansvaret for prioriterte stoffer under vanndirektivet og grunnvann under grunnvannsdirektivet, i samråd med Direktoratet for naturforvaltning
- Forberede norske innspill og posisjoner til revisjonen av REACH i 2012.
- Bidra i arbeidet for å inkludere flere organiske miljøgifter (POPer) i internasjonale avtaler og i forhandlingene om en ny global kvikksølvavtale.
- Følge opp ”helhetlig overvåking av miljøgifter” og miljøprøvebanken for miljøgifter.
- Sikre god oppfølging av handlingsplanen for forurenset sjøbunn, jamfør Stortingsmelding nummer 14 (2006–2007) *Sammen for et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere fremtid.*
- Bidra med vurdering av miljøkonsekvenser av mineralvirksomhet.

Nasjonalt mål: 3.3.6. Utslipp, risiko for utslipp og spredning av radioaktive stoffer som kan forårsake helse- og miljøskade skal holdes på lavest mulig nivå. Alt radioaktivt avfall skal håndteres forsvarlig på godkjent måte.

Delmål 3.3.6.1 Effektiv gjennomføring av nytt regelverk for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Sikre effektiv samordning med Statens strålevern i håndheving og forvaltning av saker etter forurensningsloven.

Oppdragsliste 2011

Resultat-område 3	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 4	Utarbeide gjennomføringsforskrifter for nye/kommende EØS-rettsakter herunder klassifisering og merking av farlige kjemikalier, biocider, organiske miljøgifter, vaskemidler og vedlegg til regelverk om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier.	Frister angis i EØS-komiteebeslutningene
Underområde 4	Rapportere om utslipp av stoffene på prioritetslisten, vurdere måloppnåelse og eventuelt foreslå ytterligere tiltak.	1. november 2011
Underområde 4	Vurdere egnet videre rapportering på framdrift på prioritetslisten i forhold til 2020-målet (etter at 2010-målet er passert).	31. desember 2011
Underområde 4	Bisfenol A og triklosan-oppdrag.	Oppdrag spesifiseres i eget brev.
Underområde 4	Identifisere stoff som Norge kan foreslå for inkludering i Stockholm-konvensjonen og ev. protokollen om persistente organiske miljøgifter under Langtransport-konvensjonen.	31. desember 2011
Underområde 4	Innspill til arbeid med europeisk regulering av nanomaterialer.	Oppdrag spesifiseres i eget brev.

Underområde 4	Rapportere på status med oppfølging av handlingsplanen for forurenset sjøbunn.	Hvert kvartal.
----------------------	--	----------------

Underområde 4: Avfall og gjenvinning

Underområdet omfatter arbeidet med å redusere miljøskadelige utslipp som følge av avfall (inkludert farlig avfall), gjennom å redusere avfallsmengdene, øke gjenvinningen, og sørge for en forsvarlig sluttbehandling av avfallet, og å medvirke til mindre forsøpling. Resultatområdet omfatter dessuten internasjonalt arbeid, særlig arbeidet med EU-direktiv og oppfølging av Basel-konvensjonen. Underområdet omfatter ikke kjernefysisk avfall eller avfall fra sprengstoff, eksplosiv og lignende.

Nasjonalt mål:

3.4.1. Veksten i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten.

3.4.2 Det blir tatt sikte på at mengden avfall til gjenvinning skal være omtrent 75 pst. i 2010 med en videre opptrapping til 80 pst., basert på at mengden avfall til gjenvinning skal økes i tråd med det som er et samfunnsøkonomisk og miljømessig fornuftig nivå.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bidra til å gjennomføre rammedirektivet for avfall, herunder bidra til utforming av nasjonal avfallsplan.
- Bidra i arbeidet med å redusere genereringen av matavfall.
- Følge opp forslagene i Klimakur på avfallsområdet.
- Følge opp og vurdere å styrke retursystemet for elektrisk og elektronisk avfall.

Nasjonale mål:

3.4.3. Farlig avfall skal tas forsvarlig hånd om og enten gå til gjenvinning eller være sikret god nok nasjonal behandlingsskapasitet.

3.4.4. Genereringen av ulike typer farlig avfall skal reduseres innen 2020 sammenlignet med 2005-nivå.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Fortsatt prioritere arbeidet med kontroll med import og eksport av farlig avfall (herunder vurdere regelverket).

- Prioritere tilsyn med virksomheter som driver med farlig avfall.
- Prioritere arbeidet med å øke innsamlingen av farlig avfall.
- Arbeide for å få elektronisk deklarerer av farlig avfall.
- Arbeide med å endre regelverket for farlig avfall for å styrke kravene til anlegg for mottak og mellomlagring avfall.
- Bidra i arbeidet med å styrke det internasjonale regelverket for kontroll med grensekryssende transport av farlig avfall.
- Sørge for at Fylkesmannen gjennomfører de nødvendige tiltak for å sikre at relevante havner følger opp kravene i forurensningsforskriften kapittel 20, med særlig vekt på funnene i EMSAs rapport av 28. september 2010.

Oppdragliste 2011

Resultat- område 3	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 4	Utarbeide regelverk og forslag til virkemidler for gjennomføring av nye/kommende EØS-rettsakter.	Frister angis i EØS-komiteébeslutningene, evt. egne frister i oppdragsbrev i løpet av året.
Underområde 4	Vurdere virkemidler for å redusere genereringen av matavfall.	Eget oppdragsbrev med frist.
Underområde 4	Utarbeide grunnlag for å vurdere styrket virkemiddelbruk for materialgjenvinning.	Eget oppdragsbrev med frist.
Underområde 4	Vurdere panteordning for småelektronikk.	Eget oppdragsbrev med frist.
Underområde	Vurdere bransjeløsning for fritidsbåter i lys av bransjens egen utredning.	31. desember 2011.

Underområde 4	Gi Klima- og forurensningsdirektoratets vurdering av når brukt datautstyr og kjøretøy bør anses å være avfall og når det opphører å være avfall.	31. desember 2011.
Underområde 4	Gi en foreløpig vurdering av miljøeffektene og effektene i avfallsmarkedet av at sluttbehandlingsavgiften på forbrenning ble fjernet.	31. desember 2011.
Underområde 4	Gjennomføre oppdrag om revisjon/vurdering av forurensningsforskriften kapittel 20.	Oppdraget og frist blir nærmere avklart mellom Miljøverndepartementet og Klima- og forurensningsdirektoratet..

3.3 Resultatområde 4: Luftforurensning og klima

Resultatområdet er delt inn i følgende underområder:

- 4.1. Klimaendringer
- 4.2. Nedbryting av ozonlaget
- 4.3. Luftforurensninger
- 4.4. Støy

Underområde 1: Klimaendringer

Resultatområdet omfatter arbeidet med å redusere utslepp og auke opptak av klimagasser, under dette karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O), og F-gasser (HFK, PFK og SF₆). Departementets arbeid med reduserte utslipp fra skog i utviklingsland faller også inn under dette resultatområdet. Videre er det viktige koplinger til en rekke andre områder ettersom økt konsentrasjon av CO₂ i atmosfæren fører til havforsuring og reduksjon i naturmangfoldet. Mange av tiltakene for å redusere CO₂-utslippene vil også kunne redusere langtransportert - og lokal luftforurensning. Resultatområdet omfatter dessuten internasjonalt arbeid, blant annet oppfølging av Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen, og arbeidet under FNs klimapanel (IPCC).

Nasjonale mål:

4.1.1. Norge skal overoppfylle utslippsforpliktelsen sin med 10 prosentpoeng til 9 pst. under 1990-nivå.

4.1.3. Som en del av en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg store forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030. Det innebærer at Norge skal sørge for utslippsreduksjoner tilsvarende norske utslipp i 2030.

Delmål 4.1.2.1. Sektormålene for reduksjon av klimagassutslipp fra klimameldingen fra 2007 skal være oppfylt.

Delmål 4.1.2.2. Etablere et oppfølgingsregime for de sektorvise og nasjonale målene for utslippsreduksjoner, under dette fastsette kontrollstasjoner fram mot 2020.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Etablere et helhetlig system for å forbedre resultatoppfølging av målene i klimapolitikken.
- Bidra til å videreutvikle kvotesystemet blant annet ved å:
  - forberede og bistå ved implementering av det reviderte kvotedirektivet samt bistå departementet med tallgrunnlag, spesielt i forhold til tildelingsregler og kvotemengde.
  - foreslå nødvendige endringer i kvoteloven og forskrifter for å innføre tredjepartsverifikasjon av årlige utslippsrapporter for kvotepliktige virksomheter og bistå med nødvendige endringer ved implementering av det reviderte kvotedirektivet.
- Forberede inkludering av luftfart i kvotesystemet.
- Bygge opp kompetanse om bioenergi, herunder klimaeffekten av produksjon og bruk av bioenergi. I tillegg er det behov for at Klima- og forurensningsdirektoratet i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning bistår departementet med de helhetlige vurderingene av samlede miljøeffekter av bioenergi. Klima- og forurensningsdirektoratet må også bistå departementet med faglige vurderinger om biodrivstoff og biomasse i forbindelse med oppfølging av fornybardirektivet.
- Bistå departementet i arbeidet med nasjonale CO₂-håndteringsprosjekter, både på teknologi- og regelverkssiden.
- Behov og etter nærmere avtale med Miljøverndepartementet bidra med faglig støtte til arbeidet med stortingsmeldingen om klimapolitikken i 2011, blant annet i forbindelse med vurdering av virkemidler og kostnader og i vurdering av riktig bruk av skogen i klimasammenheng. Ved vurderinger av effekter for skogenes økosystemtjenester og naturmangfold skal Direktoratet for naturforvaltning trekkes inn i arbeidet.
- Bistå Miljøverndepartementet med faglig kunnskap om tiltak og virkemidler for å redusere utslipp fra transportsektoren, herunder vurdering av kjøretøyavgifter.

- I oppfølgingen av fylkesmennene sørge for oppfølgingen av ny statlig planretningslinje for kommunal klima- og energiplanlegging, ha oversikt over kommuner som har utarbeidet klima- og energiplaner, vurdere innholdet i klima- og energiplanene og om de har ført til konkrete tiltak, oppdatere veiledningsmateriell for kommunene, og bistå fylkesmennene i deres arbeid.
- Bidra til at klimaforskningen bygger oppunder klimamålene og de strategiske prioriteringene i klimaarbeidet.
- I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning sørge for at måloppnåelse sees i sammenheng med oppfyllelse av målene for ivaretagelse av naturmangfold for eksempel i balanseringen av tiltak i Klimakur og for å ivareta lovens prinsipp om samlet belastning.
- Etablere et samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning for å utvikle ”vinn-vinn” tiltak som har positive effekter både i klimasammenheng og for naturmangfold.
- Som nasjonalt kontaktpunkt for FNs klimapanel skal Klima- og forurensningsdirektoratet bidra til god og riktig kommunikasjon om Klimapanelets arbeid og om det vitenskapelige kunnskapsgrunlaget om menneskeskapt klimaendring, konsekvenser og tiltak. I den forbindelse skal Klima- og forurensningsdirektoratet bistå Miljøverndepartementet med faglig underlagsmateriale ved behov, inkludert i spørsmål om usikkerhet og vitenskapelig konsensus.

Internasjonale klimaforhandlinger:

- Bistå Miljøverndepartementet i arbeidet under Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen med innspill på ulike temaer og deltakelse på forhandlingsmøter. I 2011 ventes spesielt fokus på følgende områder:
  - Nye retningslinjer for rapportering Annex-I-landene
  - MRV av utslipp og tiltak i i-land – overgang til to-årig rapportering
  - Måling, rapportering og verifisering (MRV) av utslippsreduksjoner i u-land – utslippsregnskap, tiltak, retningslinjer for internasjonal konsultasjon og analyse
  - MRV REDD – utvikling av retningslinjer for MRV og referansebane i en REDD+ mekanisme.
  - Kyotoprotokollen:
    - Bokføringsregler for gasser, GWP, og metoder for beregning (guidelines)
    - Forberedelser til og gjennomføring av review av nasjonale referansebaner for LULUCF
    - Tekniske og metodiske aspekter ved blant annet behandling av

overskuddskvoter

- Klima- og forurensningsdirektoratet skal, innen de områder de allerede er tildelt oppgaver på, inneha kompetanse som kan bistå departementet ved oppfølgingen av beslutninger i Cancun og forberedelser mot forhandlingsmøtet i Sør-Afrika i 2011.
- Bistå med utarbeidelse av underlagsmateriale i forkant av viktige møter, delta på forhandlingsmøter der direktoratets kompetanse er særskilt etterspurt, og fortløpende rapportere i form av møtereferater og lignende om sentrale forhandlingstemaer.

4.1.4. Redusert avskoging og utarming av skog i utviklingsland (REDD) skal gi lavere utslipp av klimagasser, og bidra til bærekraftig utvikling og fattigdomsreduksjon.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Med utgangspunkt i sin rolle i de internasjonale forhandlingene, bidra med faglige innspill til Regjeringens klima- og skogprosjekt. Omfanget av dette arbeidet avklares nærmere med Miljøverndepartementet.

4.1.5. At samfunnet er mindre sårbart for klimaendringer og at Norges tilpassingsevne er styrket.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Ved behov og etter nærmere avtale med Miljøverndepartementet bidra i oppfølgingen av den nasjonale utredningen om samfunnets sårbarhet og tilpasningsbehov som følge av klimaendringene, NOU 2010:10.

Oppdragsgliste 2011

Resultat-område 4	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 1	Evaluere opplegget for klimagassbudsjettet i samarbeid med Miljøverndepartementet.	Oppdrag og tidsplan spesifiseres i eget oppdragsbrev.
Underområde 1	Aktuelt med flere oppdrag i forbindelse med bistand inn mot de internasjonale klimaforhandlingene under temaer spesifisert ovenfor. Nøyaktig oppdrag spesifiseres nærmere i egne tildelingsbrev.	Spesifiseres i egne oppdragsbrev.
Underområde 1	Oppdrag knyttet til eventuell forlengelse av	Spesifiseres i eget

	SF ₆ -avtale.	oppdrag.
Underområde 1	Foreslå norske kandidater til FN Klimakonvensjonens reviewteam for klimaregnskap og ved behov dekke kostnadene ved reise og opphold for eksterne re-viewere.	

Underområde 2: Nedbryting av ozonlaget

Resultatområdet omfatter arbeidet med å forebygge og redusere utsleppene av alle ozonreduserende stoffer, blant annet klorfluorkarbon (KFK), hydroklorfluorkarbon (HKFK), metylbromid og halon. Resultatområdet omfatter dessuten internasjonalt arbeid, blant annet oppfølging av Montrealprotokollen.

4.2.1. Det skal ikke være forbruk av halon, eller av noen type klorfluorkarbon (KFK), tetraklormetan, metylkloroform og hydrobromfluorkarbon (HBFK).

4.2.2. Forbruket av hydroklorfluor-karbon (HKFK) skal være faset ut innen 2010.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Aktivt delta i arbeidet under Montrealprotokollen for å inkludere flere stoffer under protokollen.
- Bidra til at et eventuelt nytt regime under protokollen kan redusere utslipp av klimagasser (HFK) i lys av forhandlinger under klimakonvensjonen.
- Gjennomføre revidert ozonordning, EF 1005/2009.

Underområde 3: Luftforurensninger

Nasjonalt mål 4.3.1: Helse og miljø skal ikke ta skade av luftforurensninger fra SO₂, NO_x, VOC, ammoniakk eller partikler.

Delmål:

4.3.1.1 De årlige utslippene av svoveldioksid (SO₂) skal fremdeles holdes under 22 000 tonn.

4.3.1.2 De årlige utslippene av nitrogenoksid (NO_x) skal maksimalt være 156 000 tonn.

4.3.1.3 De årlige utslippene av flyktige organiske forbindelser (VOC) skal fremdeles holdes under 195 000 tonn. De årlige utslippene fra hele fastlandet og norsk økonomisk sone sør for 62. breddegrad skal fremdeles holdes under 70 pst. av nivået i 1989

(dvs. 192 000 tonn).

4.3.1.4 De årlige utslippene av ammoniakk skal fremdeles holdes under 23 000 tonn.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Delta i arbeidet med å revidere Gøteborg-protokollen, særlig bidra til grunnlag for og vurderinger av miljømål, tiltaksmuligheter og kostnader (scenarier for utslippsreduksjoner, tekniske krav og veiledende dokumenter).

Delmål:

4.3.1.5 Timemiddelkonsentrasjonen av nitrogendioksid (NO₂) skal ikke overskride 150 µg/m³ mer enn 8 timer pr. år.

4.3.1.6 Døgnmiddel-konsentrasjonen av svevestøv (PM¹⁰) skal ikke overskride 50 µg/m³ mer enn 7 dager pr. år.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Revidere forurensningsforskriften kapittel 7 og foreslå helsebaserte nasjonale mål.
- Se virkemidler for luftforurensning i sammenheng med andre virkemidler i miljøpolitikken, spesielt områdene klima og støy.

Oppdragsliste 2011

Resultat-område 4	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 3	Vurdere forventet utvikling i forurensningsbelastningen i Norge og hvilke forbedringer som kan oppnås gjennom ytterligere reduksjoner i utslippene til luft i henholdsvis ECE- og EØS-området. Slike vurderinger skal gjøres for henholdsvis forsuring, PM _{2,5} og bakkenært ozon. Klima- og forurensningsdirektoratets	1. februar 2011

	vurderinger skal benyttes som grunnlag for Norges prioriteringer ved revisjon av Gøteborgprotokollen.	
Underområde 3	Utarbeide forslag til norske posisjoner i forhandlingene om revisjon av de tekniske kravene og veiledende dokumenter til Gøteborgprotokollen. Forslagene baseres på en vurdering av konsekvenser for Norge og muligheten for at EECCA-landene vil slutte seg til protokollen.	1. mars 2011
Underområde 3	Gjennomføre møte i "Task Force on Integrated Assessment Modelling".	1. juni 2011
Underområde 3	Utarbeide et forslag til innskjerpede grenseverdier i forurensningsforskriften kapittel 7 om lokal luftkvalitet, med tilhørende konsekvensvurdering.	Tidsfrist og nærmere beskrivelse av oppdraget avklares i eget oppdragsbrev.
Underområde 3	Utarbeide et forslag til langsiktig helsebaserte mål. Utarbeide en strategi for å utvikle og etablere modellverktøy som beregner status og helsekonsekvenser av lokal luftkvalitet.	Tidsfrist og nærmere beskrivelse av oppdraget avklares i eget oppdragsbrev.

Underområde 4: Støy

Resultatområdet omfatter arbeidet med å forebygge og redusere de støyproblemene som gir negative helse- og trivselseffekter. Videre står arbeidet med å fremme stille (fravær av støy) som miljøkvalitet sentralt. Hovedkilden til støyplager er veitrafikk, men en rekke andre kilder medvirker òg. Resultatområdet omfatter dessuten internasjonalt arbeid, med utvikling og oppfølging av EU-direktiv som det mest sentrale.

Nasjonale mål:

4.4.1. Støyplagene skal reduseres med 10 pst. innen 2020 i forhold til 1999.

4.4.2. Tallet på personer utsatt for over 38 dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 pst. innen 2020 i forhold til 2005.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Gjennomføre høring av endringsforslag om forurensningsforskriftens kapittel 5 om støy samt oppdatere veiledningen til forskriften. Miljøverndepartementet vil komme tilbake til tidspunkt for gjennomføring av høringen.
- Følge opp handlingsplanen mot støy, og starte arbeidet med å evaluere handlingsplanen.
- Følge opp forslag til endrede retningslinjer for regulering av eksisterende skytebaner etter forurensningsloven med hensyn på støy.

Oppdragsliste 2011:

Resultat-område 4	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 4	Gjennomføre høring av endring av forurensningsforskriften kapittel 5.	Tidsfrist avklares i eget oppdragsbrev.
Underområde 4	Ferdigstille arbeidet med revisjonen av T-1442.	Iht. tidligere oppdrag
Underområde 4	Evaluere handlingsplanen mot støy.	Konkretisering av oppdraget og frist fastsettes senere.

3.4 Resultatområde 5: Internasjonalt samarbeid og miljø i nord- og polarområdene

Underområde 1: Avtaler og organisasjoner av stor betydning for miljø

Underområdet omfatter arbeidet med å fremme miljøpolitiske prioriteringer og målsettinger innenfor de internasjonale organisasjonene på miljøområdet, særlig FNs miljøprogram, FNs kommisjon for bærekraftig utvikling og den globale miljøfasiliteten. Samarbeidet på miljøområdet innen EU/EØS, Nordisk Ministerråd og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling er av stor betydning. Arbeid for å fremme miljøpolitiske prioriteringer og målsettinger i forhold til internasjonale organisasjoner og prosesser som kan ha stor betydning for miljøtilstand gjelder særlig Verdens handelsorganisasjon, Norges handels- og investeringsavtaler, arbeid med miljø- og samfunnsansvaret i bedrifter, EU/EØS' indre marked, FNs mat og

landbruksorganisasjon, Verdensorganisasjonen for immaterialrett, Verdensbanken og FNs utviklingsprogram.

Nasjonalt mål 5.1.1 Politikk og regelverksutvikling i EU/EØS og internasjonale samarbeidsorgan har høye miljøkrav og fremmer en bærekraftig utvikling.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Ha aktiv kontakt med søsteretater i mottakerlandene og formidle informasjon om EØS-midlene 2009-2014.
- Bidra med faglig ekspertise og delta på møter og workshops i forbindelse med MoU-forhandlinger med mottakerlandene om EØS-midlene 2009-2014 der det etterspørres fra Utenriksdepartementet og Miljøverndepartementet.
- Gå inn som programpartnere i utvalgte land og sektorer avhengig av resultatene av MoU-forhandlingene. Arbeidsinnsatsen vil dekkes av EØS-midlene basert på avtaler mellom Financial Mechanism Office og den enkelte etat.
- Bidra til tidlig utarbeidelse, oppdatering og kvalitetssikring av notater i EØS-notatbasen.

Delmål 5.1.2.1. Miljøkapittel/miljøregler integrerte i bilaterale og regionale handelsavtaler.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bidra med faglig ekspertise i forbindelse med EFTA-forhandlinger med tredjeland blant annet for å fremme handel med miljøvennlige varer, samt tilsvarende forhandlinger innenfor Verdens Handelsorganisasjon. Dette dreier seg særlig om å vurdere konseptuelt og rent praktisk ulike vareslag som foreslås for handelsliberalisering
- Bidra med koordinering og faglig ekspertise i departementets samarbeidsprosjekt med det rumenske miljøverndepartementet om miljøteknologi og grønne offentlige anskaffelser, særlig ved studiebesøk til Norge, rekruttering av norske eksperter til workshops i Romania og gjennomføring av avslutningskonferansen ca. april 2011.

Underområde 2: Geografisk rettet miljøsamarbeid

Underområdet omfatter miljøsamarbeid med land som i stor grad påvirker det globale miljøet og som er sentrale for utvikling av de globale miljøkonvensjonene.

Underområdet omfatter videre miljøfaglige vurderinger og bidrag til utviklingspolitiske strategier og program, særlig iverksetting av Regjeringens handlingsplan for miljørettet utviklingssamarbeid, programmet Olje for Utvikling, Regjeringens Ren Energi-satsing og andre strategier/program i utviklingsarbeidet, og norsk innsats i Miljø for Europa-prosessen.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal styrke klima- og miljøsamarbeidet under avtaler med Kina, India, Sør-Afrika og Brasil, herunder:

- Koordinere den norske delen av prosjekt om miljøforvaltningsprosjektet i Kina. Klima- og forurensningsdirektoratet har også ansvar for modul om industrikontroll i prosjektet.
- Bidra til utvikling av og delta i prosjekt i Kina om integrert virkemiddelbruk overfor luftforurensning og klimagasser.
- Bidra til utvikling av og delta i prosjekt i Kina om klima/utslippsregnskap med NDRC.
- bidra til utvikling av og delta i prosjekt i India om miljøgifter.
- Delta i dialogen med Sør-Afrika om nytt miljøprogram.
- Bidra i mulige aktiviteter knyttet til oljevernberedskap i oppstarten av bilateralt miljøsamarbeid med Brasil mot slutten av året.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal følge opp arbeidet med å integrere hensynet til miljø i norsk utviklingssamarbeid, med vekt på miljøforvaltningens ansvarsområde i programmet Olje for Utvikling, herunder:

- Ivareta rollen som miljøforvaltningens driftsansvarlige i samarbeidsavtalen med Ghana.
- Bidra til god gjennomføring av samarbeidet med de andre hovedlandene med institusjonsavtale: Uganda og Øst-Timor.
- Bidra til god oppstart og gjennomføring av samarbeidsaktiviteter i hovedlandene Sudan, Mosambik og Angola.
- Delta i oppstarts- og utredningsaktiviteter i forbindelse med andre hovedland som Bolivia og Tanzania.
- Bidra i begrensede aktiviteter i enkelte andre samarbeidsland.
- Bidra til å videreutvikle det faglige innholdet i miljøpilaren i Olje for Utvikling med særlig fokus på hvordan vi arbeider med miljøregelverk, tilsyn, oljevernberedskap og avfallshåndtering.

Underområde 3: Nord- og polarområdene

Underområdet omfatter arbeidet med miljøutfordringene på Svalbard, Jan Mayen, i Barentshavet, i Arktis ellers og Antarktis med biland, medregnet det bilaterale samarbeidet med Russland. Det omfatter også miljøfaglig arbeid innenfor relevante internasjonale fora som Arktisk Råd, Barentssamarbeidet og samarbeidet under Antarktistraktaten.

Delmål 5.3.1.1 Helhetlig forvaltning av naturressursene, bevaring av artsmangfoldet, natur- og kulturminneverdiene og reduserte miljøgift- og klimavirkninger i Arktis.

Delmål 5.3.1.3 Økosystembasert forvaltning og felles miljøovervåking av hele Barentshavet.

Delmål 5.3.1.4 Redusert forurensning, bedre miljøovervåking og tett samarbeid om løsning av felles miljøoppgaver i grenseområdene til Russland.

Delmål 5.3.1.5 Styrket miljøkompetanse og økte investeringer i miljø- og energieffektive tiltak i de russiske delene av Barentsregionen.

Delmål 5.3.2.1 Hindre tap av villmarkspregede områder og vesentlig påvirkning av naturmangfoldet som følge av lokal aktivitet.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Ha fokus på bruk av mest mulig miljø- og klimavennlige løsninger i tråd med de føringer som er gitt i St.meld.nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk i sin myndighetsutøvelse etter Svalbardmiljøloven.
- Innen samarbeidet med Russland, prioritere havmiljøprosjekter relatert til petroleumsvirksomhet i Barentshavet, luftovervåking i grenseområdene og renere produksjon i Nordvest-Russland.
- Bistå Sysselmannen i arbeidet med farlig avfall, forurenset grunn, gamle deponier og etterlatenskaper på Svalbard, inklusive de russiske bosettingene.
- Delta i arbeidet med videreutvikling og etablering av BarentsWatch.
- Delta i arbeidsgruppe under Arktisk råd (ACAP) om kortlivede klimadrivere og sørge for utvikling av et norsk initiert prosjekt for å redusere utslipp av sot (black carbon) fra oljeinstallasjoner i nordvest Russland.

Oppdragsliste 2011

Resultat- område 5	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 3	På bakgrunn av rapporten om klimarelaterte utslipp på Svalbard gjøre nærmere analyse av kilder til kortlivede klimagasser på Svalbard. Det skal legges spesiell vekt på å etablere et bedre datagrunnlag for tiltak for å redusere utslipp av "black carbon".	1. oktober 2011

3.5 Resultatområde 6: Planlegging for en bærekraftig utvikling

Resultatområdet omfatter følgende underområder:

6.1 Arealpolitikk og samfunnsutvikling

6.2 Kart, geodata og eiendomsinformasjon

Underområde 1: Arealpolitikk og samfunnsutvikling

Delmål 6.1.1.6. Oppgaver, myndighet og forventinger er gjort tydelige overfor kommunene, slik at de kan utnytte sitt miljøpolitiske handlingsrom.

I forbindelse med styrket innsats overfor kommunene i forhold til miljømyndighetsutøvelse, vil det blant annet bli etablert en nettbasert veiledning for kommunene. Omtale av denne er under resultatområde 7, underområde 1.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Sammen med Direktoratet for naturforvaltning bidra til å harmonisere fylkesmennenes myndighetsutøvelse på plan- og miljøområdet på direktoratenes respektive fagområder.

Delmål 6.1.2.2: Planer etter plan- og bygningsloven og søknader etter sektorlover skal ha en god vurdering av virkninger for miljø og samfunn.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bistå departementet med veiledning om konsekvensutredninger som følge av ny planlov.

Delmål 6.1.2.3 God plan- og miljøkompetanse skal være bygd opp gjennom interkommunale løsninger, arbeid i nettverk, erfaringsformidling fra aktuelt utviklingsarbeid og andre rettlednings- og opplæringstiltak.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Sammen med de andre miljøetatene (inkl. Kartverket), følge opp Miljøverndepartementets satsing på økt kompetanse og kapasitet i kommunene. Arbeidet skal sees i sammenheng med oppfølging av kommuneundersøkelsene på miljøområdet.
- Sammen med Direktoratet for naturforvaltning bidra til å systematisere og styrke fylkesmennenes veiledningsoppgaver på plan- og miljøområdet.

Delmål 6.1.2.6. Nasjonal politikk og statlige interesser skal være effektivt formidlet til kommuner, regionalt nivå og statlige styresmakter. Statlige planvirkemiddel for prioriterte politikkområder skal være oppdatert.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bidra til å formidle nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging innenfor sitt ansvarsområde.
- Bistå departementet i arbeidet for å sikre best mulig samordning mellom saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven og vannforskriftens krav.

Underområde 2: Kart, geodata og eiendomsinformasjon

Delmål 6.2.1.4. Det skal være effektiv tilgang til geodata og eiendomsdata for offentlige og private brukere.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Følge opp delingsplikten etter ny geodatalov gjennom deltakelse i Norge digitalt samarbeidet og gjennom bidrag til spesifikasjonsarbeidet i INSPIRE på sine temaområder.

Oppdragsliste 2011

Resultat- område 6	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 1	Bidra med kunnskapsgrunnlag til Direktoratet for naturforvaltning som grunnlag utarbeidelse av strategiske konsekvensutredninger for offshore vindkraft.	I henhold til føringer gitt i Odelstingsproposisjon nummer 107 (Havenergilova) og etter nærmere avtale med Miljøverndepartementet
Underområde 1	I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren ferdigstille veiledning om hvordan miljøtema skal vurderes i oversiktsplaner som omfattes av plan- og bygningslovens bestemmelser om konsekvensutredninger.	Etter nærmere avtale med Miljøverndepartementet

3.6 Resultatområde 7: Andre virkemidler

Underområde 1: Sektorovergripende arbeid

Miljøforskning og miljøovervåking

Etatene skal intensivere forskningsarbeidet. Instituttene skal være de sentrale kompetansesentrene for miljøforvaltningen. Samarbeidet med instituttene skal styrkes og kunnskapsbehovene våre til dem skal spisses. Etatene må selv vurdere hvordan dette kan gjøres på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Miljøverndepartementet vil ha faglig godt velbegrunnede forslag til nye forskningssatsinger for å få et bedre grunnlag for å prioritere mellom forskning, overvåking og utredninger i budsjettprosessen. I tillegg skal etatene spille inn eventuelle forslag til endringer i fordelingen innen forskningsområdet (programmer, basisbevilgninger m.m.) og mellom forskning, overvåking og utredninger.

Sørge for at miljødatasamordning blir en integrert del av det øvrige arbeidet i forvaltningen.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Være koordinerende sekretariat for arbeidet med miljødata. Dette innebærer å klargjøre og formidle krav til miljødata som innhentes og rapporteres nasjonalt

og internasjonalt, etablere fora for oppfølging av arbeidet i et nasjonalt miljødatanettverk (EIONET-Norge) og etablere verktøy for gjennomføring av miljødataarbeidet i miljøforvaltningen og i forhold til andre sektorer.

- Etablere systemer og verktøy for kvalitetssikring av data som rapporteres nasjonalt og internasjonalt på sine fagområder.
- Delta i miljødatanettverket (Eionet – Norge) på sine fagområder.
- Bidra til at nasjonale miljøindikatorer er i tråd med internasjonale rapporteringskrav gjennom å sjekke disse mot Reportnet.
- Sørge for tilpasninger i Miljøstatus i tråd med de justeringene som framkommer i Prop. 1 S (2010-2011)
- I større grad sørge for å presentere faktainformasjon om miljøstatus og utvikling i Norge i et europeiske og globalt perspektiv gjennom økt bruk av faktamateriale fra bl.a. EEAs rapporter til internasjonale sammenligninger
- Ta i bruk de nye mulighetene den nye kartløsningen på Miljøstatus gir til bedre formidling av innholdet på nettstedet

Miljøhensyn integrert i næringsliv, husholdninger og offentlige virksomheter

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med "Klimaløftet".
- Miljøteknologi- *ikke avklart ennå hva som forventes av Klima- og forurensningsdirektoratet.*
- Bidra til å sikre og videreutvikle Miljøstatus i Norge som hovedkanal for informasjon om miljøets tilstand og utvikling.

Miljøverndepartementet ønsker å forsterke innsatsen overfor kommunene når det gjelder deres rolle som myndighetsutøvere på miljøområdet, en kommuneportal. Klima- og forurensningsdirektoratet og Direktoratet for naturforvaltning skal derfor styrke sitt arbeid med tilrettelegging, oppfølging og veiledning av kommunene som miljøvernmyndighet. Direktoratene skal holde departementet orientert om innretningen av arbeidet slik at det kan vurderes hvordan dette kan samordnes med departementets øvrige kommunerettede innsats.

Det skal også etableres en ny nettbasert veiledning for kommunene på hele miljøområdet. Målet er å få kommunene til å bruke myndigheten de er tillagt etter forurensningsloven, plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, kulturminneloven og annen miljølovgivning bedre og mer effektivt enn i dag, samt å gjøre myndighetsutøvelsen enklere for kommunene.

Arbeidet med nettløsningen starter som et prosjekt med Miljøverndepartementet som prosjekteier. Klima- og forurensningsdirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning, Riksantikvaren, Kartverket, Statens strålevern og Planavdelingen i

Miljøverndepartementet skal være representert. Klima- og forurensningsdirektoratet skal stå for prosjektledelsen, og skal danne en styringsgruppe og en prosjektgruppe der de nevnte fagdirektoratene er representert. Det skal opprettes relevante referansegrupper. Alle fagdirektoratene skal gjennom arbeidsgrupper på sine felt bidra i prosjektarbeidet, og påse at rett veiledning og informasjon samles og tilrettelegges for sine områder på nettsiden. Klima- og forurensningsdirektoratet skal holde Miljøverndepartementet løpende orientert om fremdriften i prosjektet. Et første nettsted skal lanseres ca januar 2012, med sikte på flere lanseringer i 2012 og 2013. Klima – og forurensningsdirektoratet skal sørge for at nye kommuneundersøkelser er godt koordinert med miljøforvaltningens øvrige kommunerettede arbeid.

Et omfattende antall aktiviteter og virksomheter er i dag regulert gjennom individuelle krav etter forurensningsloven. Mer enn 600 tillatelser er opphevet som følge av de nye kapitlene i forurensningsforskriften med ”selvbærende” krav for seks bransjer. Vi ber Klima- og forurensningsdirektoratet vurdere muligheter og egnethet for å erstatte individuelle krav med forskriftsregulering for flere bransjer for dermed å bidra til forenkling, effektivisering og mer enhetlig og forutsigbar praksis.

Myndighet er blitt delegert til fylkesmannen gjennom ulike vedtak over tid. Vi viser til den gjennomgangen som Klima- og forurensningsdirektoratet har gjort av dette og ber om samlet forslag til opprydding og oppdatering av delegeringsskriv til fylkesmannen.

IPPC-direktivet om integrert forebygging og begrensning av forurensning er vedtatt erstattet med det nye industriutslippsdirektivet (IED). Det vil medføre behov for endringer i både forurensningsloven og forurensningsforskriften. Klima- og forurensningsdirektoratet bes bistå departementet i arbeidet med å gjennomføre direktivet i Norge.

Informasjon og kommunikasjon

Det må sikres effektivt samspill mellom etatene og departementet gjennom bruk av felles metodikk for planleggingsarbeid og målgruppeanalyser. Etatene skal utveksle medieplaner gjennom nettløsningen Confluence. Dette verktøyet skal også brukes til å planlegge og å sette i verk kampanjer, og til dialog og gjensidig læring.

Underområde 2: Styring og administrasjon

Målrettet, effektiv og miljøvennlig miljøforvaltning

Klima- og forurensningsdirektoratet skal:

- Videreføre arbeidet med risikostyring. Etatens systemer og rutiner skal tilpasses risiko og vesentlighet ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne vesentlige prosesser, prosjekt og tiltak. Risikovurderingene skal legges til grunn ved gjennomføring, intern kontroll og oppfølging. Gjennomførte eller påbegynte

risikoanalyser skal rapporteres i foreløpig og endelig årsrapport. Retningslinjer for denne rapporteringen vil bli tatt inn i retningslinjer for den periodiske rapporteringen.

- I samarbeid med departementet utarbeide ny ikt-strategi med mål for hvor miljøforvaltningen ønsker å være om 3-5 år med handlinger og konsekvenser. Bidra til at en sikrer god samhandling i miljøforvaltningen, felles forståelse og gjennomgående lederforankring av ny ikt-strategi og knytter denne opp til nasjonale mål for ikt-politikken.
- Sikre at oppfølging av informasjonssikkerhet er i tråd med de nasjonale retningslinjene for informasjonssikkerhet og Riksrevisjonens merknader i dok. 1 (2009). Departementet understreker etatsleders ansvar for informasjonssikkerheten. Informasjonssikkerhetsarbeidet vil inngå i styringsdialogen med departementet gjennom året og tas opp med etatsleder. Informasjonssikkerhet vil være fast punkt på nettverksmøtene med ikt-lederne. Felles mål, strategier og handlinger for informasjonssikkerhet skal nedfelles i ny ikt-strategi. For 2011 skal det særlig legges vekt på:
  - Sikre gjennomføring av identifisering, klassifisering og verdivurdering av samfunns- og virksomhetskritisk informasjon, ikt-systemer og infrastruktur
  - Sikre gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser og beskyttelse av samfunns- og virksomhetskritisk informasjon, ikt-systemer og infrastruktur, herunder å vektlegge rutiner for logging, aksesskontroll og kontinuitetsplanlegging
  - Etablere rutiner for rapportering og avviksbehandling av ikt-sikkerhetshendelser i samarbeid med Miljøverndepartementet.
  - Dokumentere og rapportere gjennomføring av tiltak i styringsdialogen gjennom året,
- Delta i nettverket mellom lederne av etatenes IKT-tjenester. I samarbeid med Miljøverndepartementet leder Statens kartverk arbeidet første halvår 2011. Tilsvarende skal Direktoratet for naturforvaltning lede arbeidet annet halvår 2011. Nettverket mellom etatenes systemutviklere – og systemforvaltere videreføres gjennom temamøter i 2011.

Alle statlige virksomheter skal ha et miljøledelsessystem, *jf. Handlingsplanen for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser*. Miljøpolitikken for statlige innkjøp av prioriterte produktgrupper er en obligatorisk del av miljøledelsessystemet i virksomheten. Virksomheter med betydelig miljøbelastning bør innføre tredjepartssertifisering. Regjeringen har i handlingsplanen for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser vedtatt at rapportering på området skal styrkes. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har ansvar for å effektivisere rapportering og få bedre oversikt over resultatet på området. Et nytt miljørapporteringssystem blir innført i 2011. Departementet vil spesifisere rapporteringskravene mot slutten av første halvår av 2011, for rapportering for 2010.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) viser til rundskriv P 2/2009 N av 14. mai 2009, og ber departementene videreformidle fellesføringer til underliggende etatene i 2011: Inkluderende arbeidsliv, brukerundersøkelser, lærlinger i staten, statistikk for antall arbeidsplasser og tilgjengeliggjøring av offentlige data. FAD understreker at fagdepartementene i 2011 skal følge opp fellesføringene og rapporteringene på dem i den ordinære dialogen med virksomhetene. Alle fellesføringene skal følges opp innenfor budsjetttrammene for 2011.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/rundskriv/2010/fellesforinger-tildelingsbrevene-for-2011.html?id=624792>

Når det gjelder fellesføringene om tilgjengeliggjøring av offentlige data vises det til avsnittene nedenfor. Miljøverndepartementet vil i samarbeid med etatene initiere en prosess for å avklare hva dette innebærer av utfordringer og konsekvenser for miljøforvaltningen.

Etatene skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med Referanse katalogen og FADs føringer på nettstedet data.norge.no. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Dette bør ses i sammenheng med registrering av datasett på nettstedet data.norge.no.

Etater som vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata, skal normalt gjøre disse rådataene offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før virksomheten eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester.

Oppdragliste 2011

Resultat-område 7	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
Underområde 1	Levere forslag til nye forskningssatsinger på sitt ansvarsområde.	15. desember

Underområde 1	Spille inn eventuelle forslag til endringer i sammensetningen av forskningsbevilgningene (forskningsprogrammer, basisbevilgninger m.m.) og mellom forskning, overvåking og utredninger innen sitt ansvarsområde.	15. mars
Underområde 1	Få på plass forum i miljøforvaltningen for felles gjennomføring av strategier og tiltak innen miljødatasamordning og – formidling.	1. april
Underområde 1	Oversende kartlegging av nasjonale indikatorer i forbindelse med tilpasninger i Miljøstatus.	15. mars
Underområde 1	Gjennomføre eget skoleprosjekt med formål å øke bruk av Miljøstatus hos lærer og elever.	I løpet av 2011
Underområde 1	Følge opp arbeid med bruk av plan- og bygningsloven på forurensingsområdet, jamfør oppdrag gitt i 2010 om bruk av plan- og bygningsloven på forurensingsområdet.	Etter nærmere avtale med Miljøverndepartementet
Underområde 2	Tilgjengeliggjøring av offentlige data. Det vises til krav foran. Det skal fremkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten.	Sammen med årsrapporten for 2011
Underområde 2	Brukerundersøkelser - etatene skal regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser innenfor sentrale politikkområder og grenseflater for etaten. Resultatene skal være offentlige. Etatene skal rapportere om de har gjennomført brukerundersøkelser og gjort dem offentlig tilgjengelige. Gjennomføres ikke slike	Sammen med årsrapporten for 2011

	<p>undersøkelser i 2011, oppgis hvilke undersøkelser som planlegges og når de skal gjennomføres.</p> <p>Overordnet departement videresender rapporteringen samlet til FAD så snart som mulig i 2012.” Fellesføringen er en oppfølging av en tilsvarende føring for 2010.</p>	
Underområde 2	<p>Inkluderende arbeidsliv krever forebygging og reduksjon i sykefravær, styrket jobbnærvær og å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Det skal settes aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder.</p> <p>Etatene skal i årsrapporten systematisk beskrive sine egne aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.</p>	Sammen med årsrapporten for 2011
Underområde 2	<p>Lærlinger i staten. Etatene skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2010.</p> <p>Det skal i årsrapporten rapporteres om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.</p>	Sammen med årsrapporten for 2011

Underområde 2	Statistikk for antall arbeidsplasser. Etatene skal i sine årsrapporter omtale statistikk over utviklingen i antall arbeidsplasser i de deler av landet hvor virksomheten er lokalisert.	Sammen med årsrapporten for 2011
Underområde 2	Oversende oversikt over hva som er planlagt på beredskapsområdet i 2011. Rapportere til Miljøverndepartementet fra beredskapsøvelser i 2011.	Sammen med årsrapporten for 2011 Fortløpende
Underområde 2	Rapportere til Miljøverndepartementet om status på sikkerhetssituasjonen i etaten (med basis i sikkerhetsloven). Det som skal inngå i rapporteringen er. -Sikkerhetstruende hendelser (skal rapporteres løpende) -Sikkerhetsbrudd/avvik -Oversikt over instruksverk og når det sist ble revidert -Egne kontrolltiltak -Egen evaluering av sikkerhetstillstanden Ved behov skal det tilrettelegges for inspeksjoner fra Miljøverndepartementet av forbyggende sikkerhet.	1. juni 2011
Underområde 2	Vurdere om dagens gebyrbetalingsystem for tilsyn og saksbehandling i større grad kan tilpasses bruk av selv bærende forskrifter slik at fylkesmennene kan innkreve større andel av kostnadene gjennom gebyrer	1.juli 2011

4. BUDSJETT OG FULLMAKTER

4.1 Tildeling og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med Proposisjon 1 til Stortinget (2010–2011), Stortingets forutsetninger og vedtatt budsjett. Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med bevilgningsreglementet, Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten, Miljøverndepartementets hovedinstruks for økonomiforvaltningen i virksomheten og andre regler som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

De krav som er stilt til virksomheten i tildelingsbrevets punkt 2 (strategiske utfordringer og mål) og punkt 3 (Krav til Klima- og forurensningsdirektoratet under det enkelte resultatområde) skal realiseres innenfor de tildelte midlene uten uhjemlede overskridelser, jmfør bevilgningsreglementet § 11. Dette innebærer at samtykke til overskridelse må innhentes fra departementet før eventuelle utgifter utover tildelte midler pådras. I punkt 4.3.3 delegerer departementet myndighet til å benytte gjeldende unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet. Departementet delegerer også myndighet til å pådra merutgifter mot tilsvarende merinntekter i henhold til Stortingets bevilgningsvedtak for 2011. Departementet legger til grunn at Klima- og forurensningsdirektoratet har vurdert bruk av disse fullmakter før saker om overskridelse av tildelingene fremmes departementet. Det vises for øvrig til *Vedlegg 2 Tillegg til kapittel 5 Budsjett og fullmakter* hvor fullmakt til å opprette og inndra stillinger, instruks for bruk av tilsagns- og bestillingsfullmakt samt vilkår for å benytte fullmaktene for 2011 i henhold til unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet, er omtalt.

Klima- og forurensningsdirektoratet skal sikre at strategisk fokus og prioriteringer av oppgavene er i tråd med politiske signaler og økonomiske rammebetingelser. Kravet til effektiv drift og ressursforvaltning omfatter også antall ansatte. Behovet for personalressurser forårsaket av nye og endrede oppgaver/tiltak skal løses innenfor tildelt ramme.

Følgende midler tildeles i 2011 (beløp i kroner):

Utgifter

Kapittel/post	Betegnelse	Foreløpig Tildeling 2011
1441/ 01	Driftsutgifter	330 182 000
21	Spesielle driftsutgifter	21 595 000
22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 025 000
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	83 560 000
75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	166 320 000
76	Refusjonsordninger,	50 000 000

	<i>overslagsbevilgning</i>	
Sum kapittel 1441		653 682 000

Inntekter

Kapittel/post	Betegnelse	Foreløpig Tildeling 2011
4441/ 02	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 161 000
04	Gebyrer	40 759 000
05	Leieinntekter	333 000
06	Fylkenes miljøvernavdelinger	22 000 000
07	Gebyrinntekter (kvotesystemet)	7 200 000
09	Internasjonale oppdrag	5 779 000
Sum kapittel 4441		78 232 000

Merinntektsfullmakter

Klima- og forurensningsdirektoratet gis fullmakt til å overskride bevilgninger under:	mot tilsvarende merinntekter under:
kapittel 1441, post 01	kapittel 4441, postene 04, 05, 06 og 09
kapittel 1441, post 22	kapittel 4441, post 02

Fullmakt til å inngå forpliktelser:

Klima- og forurensningsdirektoratet gis fullmakt til å inngå forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over bevilgningen under kapittel 1441, post 39 Opprydningstiltak, jamfør Innstilling 9 S (2010-2011) romertallsvedtak VIII. Den samlede rammen for nye forpliktelser og gammelt ansvar må ikke overstige 25 mill. kroner.

Postomtale:

Kapittel 1441 Klima- og forurensningsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

- Lønnskompensasjon i forbindelse med lønnsoppgjør utgjør 8,638 mill. kroner.
- 184 000 kroner utgjør priskompensasjon.
- Det er satt av 8 mill. kroner til Klima- og forurensningsdirektoratets arbeid med klima.
- Posten er styrket med 5 mill. kroner til driftsutgifter.
- Det er satt av 2 mill. kroner til oppretting av nettløsning for kommunene.

Kapittel 1441, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4441 postene 04, 05, 06 og 09.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten skal dekke utgifter i forbindelse med utredninger. Posten kan også dekke lønn til midlertidige ansatte som er knyttet til faglige prosjekter kan også føres under posten. Posten dekker utgifter som Klima- og forurensningsdirektoratet kan få ved å måtte fjerne spesielle typer avfall som for eksempel eierløst, farlig avfall.

- Det er videreført 1,4 mill. kroner til lokalt klimaarbeid, herunder Statlige planretningslinjer.
- Det er videreført midler til arbeidet med kjemikalier.
- Posten er styrket med 1,0 mill. kroner til å øke innsatsen i 2011 for å fremskaffe kunnskaper om spredning og effekter av miljøgifter. Dette inkluderer både kartlegging/overvåking i miljøet og analyser av miljøgifter i produkter på det norske markedet.
- Det er videreført 5,5 mill. kroner til arbeidet med helhetlig forvaltning av norske havområder.
- Posten er videre styrket med 2 mill. kroner til oppfølging av vannforskriften-tiltak, særlig i forhold til landbruksvirksomhet og akvakultur.
- Det er videreført midler til bedring av rapportering og beregning av utslippsregnskap for klimagasser og andre utslipp til luft.
- Posten er redusert med 3 mill. kroner til arbeidet med kunnskapssammenstilling av forskning på effekter av miljøgifter.
- Det er videreført 0,5 mill. kroner til økt kapasitet og kunnskapsoppbygging om CO₂-håndtering.
- Midlene til kartlegging av utslipp og opptak av klimagasser fra skog under Kyotoprotokollen er videreført med 1,5 mill. kroner.

Kapittel 1441, post 22 Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter

Kvotene skal selges med et påslag som skal dekke administrative kostnader inkludert etablerings- og investeringskostnader. Det er lagt til grunn en pris på EUA-kvoter på 115 kroner og CER-kvoter på 95 kroner. Administrasjonspåslaget skal dekke nødvendige utgifter slik at selvkostsprinsippet blir ivaretatt. Størrelsen på det administrative påslaget vil avhenge av hvor mange kvoter som blir slettet. Prognosene tilsier et salg av 15 000 kvoter for 2011. Dette er lavere enn budsjettet for 2010.

Utgiftsbevilgningen under kapittel 1441 post 22 blir justert ned til 2,025 mill. kroner og inntektsbevilgningen på kapittel 4441, post 02 blir tilsvarende justert ned. Ordningen skal være selvfinansierende, det vil si at utgifter på kapittel 1441, post 22 skal tilsvare inntektene på kapittel 4441, post 02.

Kapittel 1441, post 39 Oppryddingstiltak

Arbeidet med opprydding i forurenset grunn og sjøbunn er redusert med 73,44 mill. kroner etter konsekvensjusteringer i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2011. Tilskudd til opprydding i Vansjø, Mjøsa og Jærvassdragene skal dekkes over denne posten og skal videreføres på samme nivå som i 2010.

4.2 Tildeling fra andre kapitler og poster

Klima- og forurensningsdirektoratet kan i tillegg disponere midler over følgende kapitler:

Kapittel/post	Betegnelse	Fullmakt for 2011 til å belaste med inntil:
1400/01	Driftsutgifter	120 000
1400/21	Spesielle driftsutgifter	12 990 000
1410/21	Miljøovervåking og miljødata	74 707 000

Kapitel 1400 post 01 Driftsutgifter

På kapittel 1400 post 01 stilles kroner 120 000 til disposisjon til gjennomføring av møte i LRTAP-konvensjonens Task Force on Integrated Assessment Modelling i mai 2011.

Kapittel 1400 post 21 Spesielle driftsutgifter

- Inntil 8 mill. kroner til disposisjon til arbeidet med helhetlig forvaltning av norske havområder. Midlene skal blant annet dekke utgifter knyttet til utarbeidningen av faglig grunnlag for forvaltningsplanen for Nordsjøen – Skagerrak, samt styrket deltakelse av Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Norsk institutt for luftforskning (NILU) og Norsk institutt for naturforskning (NINA) i faggruppen for Nordsjøen – Skagerrak. Utover dette kan midlene toppfinansiere tilførselsprogrammet.
- Inntil 2,5 mill. kroner til disposisjon til klimaarbeidet herunder blant annet oppfølging av forhandlingsmøtet i Mexico.
- Inntil kroner 390 000,- til disposisjon til oppfølging av Klimakurarbeidet
- Inntil 1 mill. kroner til disposisjon for overvåking/screening av miljøgifter, jfr brev om arbeidet med helhetlig overvåking av miljøgifter.
- Inntil kroner 600 000,- til disposisjon til tiltaksrettet overvåking i vannregionene.
- Inntil kroner 500 000,- til disposisjon til arbeid på avfallsområdet, særlig arbeid med avfallsforebygging.

Kapittel 1410 post 21 Miljøovervåking og miljødata

På kapittel 1410, post 21 stilles 74,707 mill. kroner til disposisjon. Klima- og forurensningsdirektoratet bes i 2011 utbetale 41 929 US dollar til Konvensjonen om langtransportert luftforurensning til finansiering av kjerneaktiviteter som ikke dekkes av EMEP-protokollen, i henhold til vedtak fattet av konvensjonens styringsorgan (EB).

Midlene til miljøovervåking skal dekke utgifter til:

- Miljøovervåking og miljøstatistikk, herunder kvalitetssikring, metodeutvikling et cetera.
- Arbeidet med standardisering av metoder knyttet til innsamling og bearbeiding av miljødata.
- Formidling av resultatene fra miljøovervåkingen, først og fremst gjennom Miljøstatus på Internett.
- Midler som skal benyttes til fellesoppgaver for direktoratene, dekkes over Klima- og forurensningsdirektoratets budsjett (Miljøstatus på Internett, fylkesmennene, Miljøreferanser, kvalitetssikring og standardisering).
- Klima- og forurensningsdirektoratet må ivareta finansieringen av miljøstatistikk og KOSTRA på vegne av miljøforvaltningen innenfor sin budsjettildeling. Når det gjelder KOSTRA omfatter dette de kostnadene Statistisk sentralbyrå har i forbindelse med drift av Miljøverndepartementets grupper i KOSTRA, gruppen for vann, avløp og renovasjon og gruppen for natur, nærmiljø og kulturminner. Ved prioritering av midlene til miljøstatistikk for øvrig, skal Klima- og forurensningsdirektoratet sørge for at behov fra andre etater tas med i betraktningen. Dette kan også gjelde behov i forbindelse med utvikling av bymiljøindikatorer. Her vil det komme nærmere behovsavklaring fra Miljøverndepartementet.
- Midlene til tareskog samt generell forurensningsovervåking er videreført.
- Midlene til klimaovervåking i Arktis- Zeppelin (gjennomføring av ozonmålinger og målinger av naturlig ultrafiolett (UV) stråling langt nord for å kunne overvåke ozonlaget over Arktis, og oppdage eventuelle hull) er videreført under denne posten.
- I tilknytning til arbeidet med vanndirektivet stilles inntil 10,4 mill. kroner til disposisjon til overvåking av vannforekomstene. Midlene skal disponeres i samråd med Direktoratet for naturforvaltning.

Kapittel 4441, post 02 Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter

Posten reduseres til 2 161 000 kroner. Ordningen skal være selvfinansierende, det vil si inntektene under kapittel 4441, post 02 skal være tilsvarende utgiftene under kapittel 1441, post 22.

Det vises for øvrig til omtalen under kapittel 1441, post 22 Inntekter, statlig ordning for sletting av klimakvoter og til merinntektsfullmakten som er gitt på postene.

Kapittel 4441, post 04 Gebyrinntekter

Klima- og forurensningsdirektoratet har et inntektskrav under posten på 40,759 mill. kroner. Posten omfatter Klima- og forurensningsdirektoratets gebyrinntekter fra:

- Konesjonsbehandling og kontroll i henhold til forurensningsloven.
- Gebyr for tilsyn og kontroll med kjemiske stoffer i medhold av forskriften om klassifisering og merking med videre av farlige kjemikalier.
- Gebyr for deklarasjon av farlig avfall i henhold til avfallsforskriften.
- Gebyr for drift av produsentregisteret for elektriske og elektroniske (EE) produkter i henhold til avfallsforskriften.
- Gebyr for eksport og import av farlig avfall.

Driftsutgifter under kapittel 1441, post 01 kan overskrides mot merinntekter under denne posten.

Kapittel 4441, post 05 Leieinntekter

Det er budsjettert med kroner 333 000 i leieinntekter. Eventuelle merinntekter gir mulighet for merutgifter under kapittel 1441 post 01.

Kapittel 4441, post 06 Fylkenes miljøvernordelinger

Det er budsjettert med inntekter fra Fylkesmannens innkreving av gebyrer i henhold til forurensningsforskriften på 22 mill. kroner.

Driftsutgifter under kapittel 1441, post 01 kan overskrides mot merinntekter under denne posten.

Kapittel 4441, post 07 Gebyrinntekter, kvotesystemet

Det er budsjettert med inntekter fra virksomheter som omfattes av kvoteplikt i henhold til kvoteforskriften på 7,2 mill. kroner. Inntektene skal finansiere Klima- og forurensningsdirektoratets utgifter ved tilsyn i tillegg til drifting av det elektroniske kvotesystemet.

Det gis ikke merinntektsfullmakt under kapittel 4441, post 07.

Kapittel 4441, post 09 Internasjonale oppdrag

Det er budsjettert med inntekter tilsvarende 5,779 mill. kroner. Inntektene er knyttet til internasjonalt miljøsamarbeid og bistandsarbeid i samarbeid med blant annet Utenriksdepartementet.

Driftsutgifter under kapittel 1441, post 01 kan overskrides mot merinntekter under denne posten.

4.3 Delegering av budsjettmessige fullmakter

Klima- og forurensningsdirektoratet delegeres myndighet til:

1. å opprette og inndra stillinger, jamfør vedlegg 2 punkt 1,
2. å foreta bestillinger av materiell og lignende/gi tilsagn om tilskudd for inntil 25 mill. kroner ut over bevilgningen under kapittel 1441 post 39. Samlet ramme for nye bestillinger/tilsagn og gammelt ansvar per 31. desember 2009 må ikke overstige fullmaktens størrelse. Det vises til instruks i vedlegg 2 punkt 2,
3. å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder:
  - a. å foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr,
  - b. overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter,
  - c. overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel,
  - d. overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjettterminer, og
  - e. inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.Det vises til vilkår for bruk av fullmaktene i vedlegg 2 punkt 3.
4. I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i Bevilgningsreglementet delegeres også etaten myndighet til å overskride bevilgningene under:
  - a. kapittel 1441 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4441 postene 04, 05, 06 og 09, og
  - b. kapittel 1441 post 22 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4441 post 02.

I forbindelse med opprettelse av et fagråd for Produktregisteret gis Klima- og forurensningsdirektoratet fullmakt til å fastsette honorar for møtegodtgjørelse og forberedelse. Klima- og forurensningsdirektoratet skal følge de retningslinjer som er anbefalt i Statens personalthåndbok kapittel 10.14 og Styret, råd og utvalg med videre – diverse bestemmelser.

5. STYRINGSKALENDER

5.1 Rapportering

Det vises til departementets etatsstyringshefte.

Retningslinjene for rapportering er sendt ut elektronisk som egen sak og skal benyttes hvert år som rapporteringsmal av etatene. Etatene forutsettes å lagre dette dokumentet og hente det fram og fylle ut relevante rapporter når de enkelte rapportene skal avgis. Dersom det blir behov for endringer i retningslinjene, vil departementet meddele dette. Vi minner om at alle etatene skal lage en kort, samlet oppsummering under det enkelte resultatområde ved rapportering per 31. august og 31. desember i 2011. Denne oppsummeringen kommer i tillegg til rapportering på resultatkrav i tildelingsbrevet.

Frister for rapporteringer i 2011 er:

Avviksrapportering 20. mai 2011
Foreløpig årsrapport 21. september 2011
Endelig årsrapport 8. februar 2012

Vi minner om at all rapportering også skal sendes i elektronisk format til departementet postmottak@md.dep.no. Departementet vil innskjerpe at all rapportering skal foreligge i Miljøverndepartementet minst 14 dager før etatsstyringsmøtene.

Vi minner også om at etatene årlig skal rapportere på nærmere spesifiserte data vedrørende personell og utgifter under postene 01 og 21. Rapporteringsinstruks og rapportmaler oversendes separat på e-post.

Frist for denne rapporteringen for 2011 er 1. mars 2012.

Oversikt over etatenes koordineringsoppgaver er tatt inn i "Faste, løpende oppgaver for 2011".

6. OVERSIKT OVER VEDLEGGENE

Vedlegg 1: Møteplan 2011

Vedlegg 2 Tillegg til kapittel 5 Budsjett og fullmakter